

مذاهب اسلامی

(۸)

آصف محسنی، محمد، ۱۳۱۴
تقریب مذاهب: از نطق تا عمل / گفتارها و نوشتارهایی از آیت الله آصف محسنی. -
قم: نشر ادیان، ۱۳۸۶.

(نشر ادیان؛ ۲۰، مذاهب اسلامی ۸)

ISBN: 978-964-96868-8-2

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا.
کتابنامه به صورت زیر نویس.
نمایه.

۱. تقریب مذاهب. ۲. وحدت اسلامی. الف. عنوان.

ت ۷م / ۵/ ۲۲۳۲ BP

ت ۷م /

۱۳۸۶

کتابخانه ملی ایران

تقریب مذاہب؛

از نظر قاعده عمل

گفتارها و نوشتارهایی از

آیت الله آصف محسنی

تقریب مذاہب؛ از نظر تا عمل
● مؤلف: آیة الله محمد آصف محسنی
● ناشر: نشر ادیان
● نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۸۶
● مدیر فنی و هنری: محمد مهدی ربّانی
● تعداد: ۲۰۰۰ جلد
● قیمت: ۹۰۰ تومان
● مرکز پخش: پکتا، خیابان انقلاب اسلامی، ابتدای حافظ شمالی، نبش کوچه
بامشاد، شماره ۵۲۵
تلفن: ۸۸۹۲۶۲۷-۱ ، فکس: ۸۸۹۲۶۲۷۱
www.religions.ir
Pub@religions.ir

سخن ناشر

وحدت اسلامی یا تقریب مذاهب از آرزوهایی دیرین همه خیرخواهان و مصلحان جهان اسلام بوده است. هیچ مصلح و جریان اصلاح طلب و احیاگری را در جهان اسلام نمی شناسیم که این داعیه را در سر نداشته و این آرمان را پی نگرفته باشد. به ویژه در یکی دو سده اخیر که بیداری اسلامی گفتمان غالب در جهان اسلام بوده، از سید جمال الدین افغانی و شیخ محمد عبده گرفته تا عبدالرحمن کواکبی و ابوالاعلی مودودی، و از امام محمدحسین کاشف الغطاء و امام شرف الدین گرفته تا امام موسی صدر و امام خمینی و در زمان ما آیت الله العظمی سیستانی و نیز مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای، همه در آرزوی یگانگی امت اسلامی بوده اند و این هدف را از راه تقریب ذهنی، فکری و اصولی مذاهب اسلامی پی گرفته اند.

این سخن تاریخی مرحوم کاشف الغطاء هنوز در گوش ما طنین انداز است که: اسلام بر دو سخن استوار شده است: سخن توحید، و توحید سخن؛ سخن از یگانگی خدا، و یگانگی در سخن، این گفته بر این فرموده الهی متکی است که: «أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ» شوری / ۱۳ و این آرزوی اسلامی در پی تحقق تعلیم قرآنی «امت یگانه» است: «وَإِنْ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً» انبیاء / ۹۲؛ مؤمنون / ۵۲.

امروزه این آرمان اسلامی و اصلاحی از همه سو مورد تهدید قرار گرفته است؛ هم از سوی دشمنان بدخواه همه مسلمانان و کلیت کیان اسلامی، هم از

سوی تکفیری‌های متحجر و قشری‌های ظاهرین در درون جامعه اسلامی با کمال تأسف در میان مسلمانان و حتی عالمان خیرخواه نیز گاه و بی‌گاه سخنان و رفتارهایی در رد یا تضعیف وحدت و تقریب شنیده می‌شود. ما را با دشمنان و جزم‌اندیشان سخنی نیست، اما بر ماست که در گفت‌وگویی مستمر و درون‌دینی و درون‌مذهبی با کسانی که گویا از شعارهای وحدت‌گرایانه خسته و زده شده‌اند و از رفتارهای خصمانه و ستیزه‌جویانه گروهی از پیروان دیگر مذاهب آزرده شده‌اند و به تصریح یا تلویح پایان دوره وحدت‌طلبی را اعلام می‌کنند به تبادل نظر بپردازیم و با آنان شرایط حساس بین‌المللی و منطقه‌ای و حتی داخلی، پاک‌نهادی و مثبت‌اندیشی اغلب مسلمانان، و مبانی نظری دینی و مذهبی تقریب مذاهب را به بحث بگذاریم.

در میان راه‌های فراوان تثبیت و ترویج ذهنیت تقریبی در میان مسلمانان، یکی از موفق‌ترین شیوه‌ها نشان دادن عملی بودن و نتیجه‌بخش بودن گفتارها و رفتارهای مسالمت‌جو و تقریب‌گرایانه است. آیت الله آصف محسنی از رهبران جهادی شیعیان افغانستان یکی از نمادهای برجسته این تقریب عملی و میدانی است. ایشان به عنوان مجتهدی برخاسته از متن حوزه‌های علمیه شیعه، از حوزه دیرپا و سنتی نجف اشرف، که هم در کار تحقیق و تألیف بوده است و هم در صحنه جهاد و سیاست، آن هم در منطقه‌ای با پیشینه برخورد‌های شیعه و سنی، به خوبی می‌تواند ما را با دستاوردهای تقریب و تفاهم و با تهدیدها و تخریب‌های ناشی از تسنندروی‌ها و ستیزه‌جویی‌های مذهبی آشنا کند. چالش جدی و مستمر ایشان با واقعیت‌های زمانه، ایشان را واداشته تا در زمینه مبانی تقریب در میراث اسلامی و شیعی نیز تحقیقات گسترده و پرتعمری داشته باشد.

آنچه پیش روی شماست محصول همت و تلاش جمعی از علاقمندان به ایشان و دیدگاه‌های تقریبی است. گفت‌وگویی که اصحاب فصلنامه هفت آسمان با اب. مجتهد مجاهد در خصوص مبانی نظری تقریب مذاهب صورت

دادند انگیزه نشر دیدگاه‌های عالمانه و دلسوزانه ایشان را در قالب کتابی توسط نشر ادیان به وجود آورد. امید است این مجموعه بتواند قدردانی کوچکی از مجاهدت‌های فکری و عملی آیت الله آصف محسنی و نیز گامی اثرگذار در ترویج و تعمیق اندیشه تقریب بین مذاهب اسلامی باشد.

نشر ادیان

فهرست مطالب

۱۱	۱. زندگی‌نامه خود نوشت
۱۳	تألیفات
۱۴	سفرها
۱۹	۲. تعامل اهل سنت و شیعه، ضرورت‌ها و پیامدها
۳۳	۳. شیعه و اهل سنت، مشترکات و اختلافات
۳۳	مقدمه
۳۵	یک: ریشه تعدد مذاهب در اسلام
۳۸	دو: موارد اتفاق نظر شیعه و سنی
۳۸	الف: در عقاید
۴۱	ب: در فروع
۴۲	سه: موارد اختلاف
۴۴	چهار: نظر ثانی بر موارد نه گانه مورد اختلاف
۵۲	پنج: اختلاف در فروع فقهی
۵۴	شش: قضاوت
۵۵	راه اساسی اتحاد

۵۶	 خاتمه
۵۷	 ۴. وحدت اسلامی و تقریب مذاهب
۸۷	 ۵. مبانی و مبادی نظری تعامل بین مذاهب و فرق
۱۰۷	 ۶. استراتژی و عوامل تقریب مذاهب اسلامی
۱۰۷	 تعریف تقریب بین پیروان مذاهب اسلامی
۱۰۷	 منشأ اختلافات مذهبی عادی و طبیعی است
۱۰۸	 موانع تقریب
۱۰۹	 عوامل تقریب
۱۱۱	 چرا تقریب تاکنون پیشرفت چشم‌گیری نداشته است؟
۱۱۳	 فهرست‌ها
۱۱۳	 فهرست آیات
۱۱۷	 فهرست احادیث
۱۱۹	 فهرست اعلام
۱۲۳	 فهرست کتاب‌ها
۱۲۵	 فهرست مکان‌ها